

امکان سنجی توسعه گردشگری در نواحی روستایی از دیدگاه گردشگران (بخش کرگانرود شهرستان تالش)

سیدحسن مطیع‌لنگرودی: استناد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تهران، تهران، ایران*
ماه‌نامه نصرتی: کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

چکیده

توسعه گردشگری در روستاها، گسترش فرصت‌های شغلی، ایجاد درآمد اضافی و فقرزدایی را در مناطق روستایی به ارمغان می‌آورد، و مزایای فرهنگی و زیست - محیطی نیز به دنبال دارد، اما همواره خلأ برنامه ریزی کارآمد، در سیاست‌های توسعه روستایی برای فراهم آوری، یا یک پارچه کردن گردشگری، احساس می‌شود. هدف این پژوهش، امکان سنجی توسعه گردشگری در نواحی روستایی بخش کرگانرود شهرستان تالش بوده و روش تحقیق، توصیفی - تحلیلی است. داده‌های تحقیق از طریق پرسشنامه و مستندات آماری و نقشه ای حاصل شده است. از آن جا که در مورد تعداد گردشگرانی که سالانه به بخش کرگانرود وارد می‌شوند، هیچ گونه آماری در دسترس نیست، برای این منظور، طی چند مرحله در فصل گردشگری (تابستان و عید نوروز) تعداد ۷۰ پرسشنامه توسط گردشگران تکمیل گردید. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که بین جاذبه‌های طبیعی و یادمان‌های تاریخی، میزان پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی و امکان توسعه گردشگری در بخش کرگانرود رابطه معناداری وجود دارد، اما بین دیگر جاذبه‌های فرهنگی و اجتماعی و امکان توسعه گردشگری در بخش کرگانرود، رابطه معناداری وجود ندارد. به لحاظ این که بخش کرگانرود از توان جاذبه‌های فرهنگی و اجتماعی برخوردار است، مسؤولان و مدیران منطقه با به روز کردن این توان‌ها در توسعه گردشگری منطقه می‌توانند بسیار مؤثر باشند.

واژه‌های کلیدی: برنامه ریزی گردشگری - توسعه روستایی - بخش کرگانرود

مقدمه

سیاست‌گذاران توسعه از فعالیت‌های گردشگری به عنوان رکن اصلی توسعه پایدار یاد می‌کنند. زمانی که شرایط ملی یا بین المللی اجازه گسترش و توسعه گردشگری بین المللی را ندهد، توسعه داخلی به ویژه در مناطق توسعه نیافته و محروم می‌تواند نقش مهمی در توسعه این مناطق داشته باشد (جمعه پور، ۱۳۷۸: ۸۷). روستاها از گذشته دور، یکی از مقاصد گردشگران و محلی برای سیر و سفر مردم بوده است. در این تحقیق ابتدا به قابلیت‌های گردشگری در

برنامه ریزان و سیاست‌گذاران توسعه از فعالیت‌های گردشگری به عنوان رکن اصلی توسعه پایدار یاد می‌کنند. امروزه گردشگری روستایی می‌تواند سبب ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و در نهایت رفاه و بهبود وضعیت معیشتی مردم شود پویایی اقتصاد روستایی از طریق انواع فعالیت‌های مربوط به تمامی بخش‌های اقتصادی، امری الزامی است (مطیع لنگرودی، ۱۳۸۲: ۸۱-۸۰). بسیاری از برنامه ریزان و

مطالعه با وجود برخورداری از پتانسیل‌های لازم برای گردشگری، فعالیت‌های گردشگری در منطقه در راستای افزایش درآمد، اشتغال زایی، توسعه بخش کشاورزی و ... تغییر و تحول مهمی را سبب نشده است. از این رو، پرسش‌های اصلی این پژوهش را می‌توان به شرح زیر مطرح کرد:

- به چه میزان بخش کرگانرود از جاذبه‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی برای توسعه گردشگری برخوردار است؟

- به چه میزان بخش کرگانرود از امکانات درمانی، پذیرایی، اقامتی، تفریحی و ورزشی برای توسعه گردشگری برخوردار است؟

- پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی چگونه است؟

لذا متناظر با پرسش‌های تحقیق فرضیه‌های زیر مطرح می‌شوند:

- بین جاذبه‌های طبیعی، فرهنگی و تاریخی موجود در بخش کرگانرود و امکان توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

- بین امکانات موجود (درمانی، پذیرایی، اقامتی، تفریحی و ورزشی) در بخش کرگانرود و امکان توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

- بین میزان پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی و امکان توسعه گردشگری در بخش کرگانرود رابطه معناداری وجود دارد.

توسعه روستایی پرداخته شده و سپس موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی منطقه بیان گردیده است. یافته‌های تحقیق به صورت توصیفی و استنباطی مورد بررسی قرار گرفته است و در آخر نتیجه‌گیری و پیشنهادات آورده شده است.

طرح مسأله

واژه گردشگری روستایی مدت زیادی نیست که در دنیا مرسوم شده، اما با توجه به اینکه باعث رشد اقتصادی و ایجاد تنوع فعالیتی، اشتغال زایی و افزایش درآمد برای ساکنان روستایی می‌شود، از سوی جامعه بین‌المللی در سیاست‌های توسعه محلی و منطقه‌ای بر این امر بسیار تأکید شده است.

باتوجه به عدم موفقیت برنامه‌ها و طرح‌های توسعه در جوامع روستایی و همچنین بروز مشکلات در جوامع شهری، به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته، توسعه و گسترش گردشگری در نواحی روستایی، یکی از راهبردهای اساسی محسوب می‌شود. بسیاری از فعالیت‌های اقتصاد روستایی و سطح درآمد، طی دهه‌های اخیر دچار افول شدید شده و افزایش نرخ بیکاری و در نتیجه خروج نسل جوان و افراد دارای تحصیلات بالا از جامعه روستایی، توسعه نواحی روستایی را به مخاطره انداخته است. ضرورت تنوع بخشیدن به اقتصاد روستاها امری مهم تلقی می‌شود. اگر به طور کامل توسعه گردشگری در روستاها طرح ریزی شوند، می‌توان تا حدودی این مناطق را از رکود و انزوا خارج کرد و موجب تنوع فرهنگی و گسترش توسعه روستایی شد. منطقه مورد

روش تحقیق

با توجه به موضوع، اهداف و فرضیه‌های پژوهش، روش انجام این تحقیق توصیفی-تحلیلی است. در عین حال، این تحقیق به لحاظ هدف جزو تحقیقات کاربردی است که یافته‌های آن می‌تواند در جهت رفع مسائل و مشکلات نواحی روستایی این حوزه قابل استفاده باشد.

روش گردآوری اطلاعات با توجه به ماهیت مطالعه تحقیق به دو صورت کتابخانه‌ای و میدانی بوده است. برای دستیابی به اهداف مورد نظر در پژوهش، پرسشنامه‌ای برای جامعه آماری که شامل گردشگران هستند، طراحی شده که ۷۰ مورد پرسشنامه توسط آنان تکمیل گردید. داده‌های بدست آمده در این تحقیق با استفاده از نرم افزار spss و طیف لیکرت تجزیه و تحلیل شده است. هدف پژوهش پی بردن به وجود رابطه معنادار بین امکانات موجود در منطقه (جاذبه‌ها، امکانات رفاهی-تفریحی، فرهنگی)، و توسعه گردشگری از دیدگاه گردشگران است، بنابراین، برای آزمون فرضیه‌ها از آزمون آماری پیرسون استفاده شده است.

قابلیت‌های گردشگری در توسعه روستایی

پویایی اقتصاد روستایی از طریق انواع فعالیت‌های مربوط به تمامی بخش‌های اقتصادی، امری الزامی است (مطیعی لنگرودی، ۱۳۸۲: ۸۱-۸۰). بسیاری از برنامه ریزان و سیاست‌گذاران توسعه از فعالیت‌های گردشگری به عنوان رکن اصلی توسعه پایدار یاد می‌کنند. زمانی که شرایط ملی یا بین‌المللی اجازه

گسترش و توسعه گردشگری بین‌المللی را ندهد، توسعه داخلی به ویژه در مناطق توسعه نیافته و محروم می‌تواند نقش مهمی در توسعه این مناطق داشته باشد (جمعه پور، ۱۳۷۸: ۸۷). روستاها از گذشته دور، یکی از مقاصد گردشگران و محلی برای سیر و سفر مردم بوده است. امروزه بسیاری از نواحی روستایی به علت داشتن محیطی مفرح و جذاب، بسیاری از جمعیت شهری را در ایام تعطیلات آخر هفته و یا فصلی و سالانه به سوی خود می‌کشاند (مطیعی لنگرودی، ۱۳۷۵، ۸۷). در بسیاری از کشورها تنها روستا مخزن میراث فرهنگی و طبیعی است، و این میراث فرهنگی و جوی روستایی است که بسیاری از گردشگران را جذب مناطق روستایی می‌کنند (شارپلی، ۱۳۸۰، ۱۲۲). توسعه گردشگری جهت فقرزدایی و کاهش مهاجرت، ایجاد رفاه اجتماعی، حفظ ویژگی‌های فرهنگ سنتی، حفظ بافت سنتی، ارتباطات فرهنگی، حفظ منابع طبیعی و فرهنگی، تقویت غرور ملی و ایجاد فرصت‌های شغلی در کنار فعالیت‌های کشاورزی و دامداری در مناطق روستایی و دور افتاده، عنصری اساسی و ضروری محسوب می‌شود (قادری، ۱۳۸۳، ۱۶). بنابراین، برای توسعه نواحی روستایی، باید برای توسعه گردشگری روستایی برنامه ریزی کرد.

امروزه گردشگری روستایی می‌تواند سبب ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و در نهایت رفاه و بهبود وضعیت معیشتی مردم شود (مطیعی لنگرودی، ۱۳۷۵، ۸۷). به طور کلی توسعه گردشگری هر چند موجب تحولات اجتماعی مشابه با تغییر و تحولات ناشی از صنعتی شدن جوامع بومی می‌گردد ولی گردشگری بر

نسبتاً فرصت‌های زیادی برای نیروی کار مازاد، در سطح مهارت پایین ایجاد می‌کند، بنابراین، این صنعت می‌تواند به عنوان مهمترین استراتژی برای اشتغال زایی سریع در بعضی مناطق معرفی شود (Yolanda, 4,5: 2004). دلیل اصلی توجه به توسعه گردشگری روستایی، غلبه بر پایین بودن سطح درآمد و ارائه فرصت‌های جدید شغلی و تحولات اجتماعی در جامعه روستایی است. در ابعاد اجتماعی نیز گردشگری روستایی می‌تواند به عنوان ابزاری برای تولید اشتغال و توسعه اقتصادی در سطوح منطقه، امیدهایی را برای کاهش فقر و افزایش اشتغال بخصوص در نواحی کم سود ده فراهم آورد (جوان، سقایی، ۱۳۸۳: ۱۱۳). گردشگری پایدار در نواحی روستایی به همان اندازه که به حفظ هویت و فرهنگ نواحی روستایی توجه دارد، حفظ محیط زیست فیزیکی را نیز لحاظ می‌کند (Butlr et al, 2008: 249). گردشگری روستایی موجب توسعه اقتصادی جامعه محلی و بهبود کیفیت زندگی در مناطق روستایی می‌گردد (Djelic, 2007: 129). بهبود کیفیت زندگی جامعه میزبان، تأمین تجارب کیفی برای گردشگران و حفظ کیفیت محیط زیست از آثار گردشگری است (مهدی‌زاده، ۱۳۷۹: ۳). گردشگری روستایی می‌تواند زمینه ایجاد اشتغال پاره وقت و فصلی، ایجاد زیربنای گردشگری مانند شبکه‌های ارتباطی، آب و برق و نظیر اینها که برای فعالیتهای گردشگری لازم و ضروری است، مهیا کند. این موضوع به توسعه سکونتگاههای روستایی منجر شده، مسلماً روستاییان منطقه نیز از این منابع بهره برداری خواهند کرد (شارپلی، ۱۳۸۰: ۴۲-۴۱). در

خلاف صنعت می‌تواند هنرهای مردمی، سنت‌ها و عادات کهن را از نو زنده کرده و نسبت به حفظ میراث فرهنگی و طبیعی نیز ایجاد انگیزه و علاقه نماید (طیب، ۱۳۷۹، ۲۱۶). گردشگری می‌تواند برای محصولات کشاورزی، صنایع دستی و دیگر محصولات حاصل از فناوری ایجاد تقاضا کشاورزی نماید (سقایی، ۱۳۸۲: ۳). گردشگری روستایی به طور غیر مستقیم سبب بالا رفتن اشتغال در بخش کشاورزی می‌شود، زیرا با بالا رفتن تقاضا به سبب ورود گردشگران، تولیدات و قیمت محصولات کشاورزی تحت تأثیر آن افزایش می‌یابد (بیک محمدی، ۱۳۷۹: ۲۵۰). گردشگری ترکیبی شامل عرضه فعالیت‌های فراغتی گوناگون در زمینه‌های ورزشی، حیات وحش، چشم اندازهای طبیعی جذاب، آبشارها، یادمان‌های تاریخی، خوراک و مهمتر از همه، آب؛ یعنی دریا، دریاچه، رودخانه، چشمه‌های آب معدنی، استخرهای شنا و آداب و رسوم محلی و جاذبه‌های مردم شناسی و هنرهای سنتی، مراکز خرید و مانند آن است که همه دارای ارزش تفریحی بالایی به ویژه برای گردشگری محلی است (رضوانی، ۱۳۸۰: ۲۳۷). گردشگری نه تنها به عنوان ابزار بالقوه‌ای برای حل برخی از معضلات در روستاها محسوب می‌شود، بلکه همچنین به عنوان یکی از عناصر جدایی ناپذیر راهبرد توسعه روستایی مطرح شده است (Sharpley, 2002: 234). تنها جایی که می‌تواند حافظ سنتها باشد، محیط روستا، جوامع کوچک و محدود و دهکده‌های قدیمی است. بنابراین، نواحی روستایی محلی مناسب برای توسعه پایدار گردشگری است (قادری، ۱۳۸۳: ۴۷). گردشگری

منطقه مورد مطالعه

بخش کرگانرود در استان گیلان و شهرستان تالش واقع شده است. این بخش در ۴۸ درجه و ۳۵ دقیقه و ۲۷ ثانیه تا ۴۸ درجه و ۵۶ دقیقه و ۵۱ ثانیه طول جغرافیایی و ۳۷ درجه، ۵۵ دقیقه و ۳۸ ثانیه درجه و ۷ دقیقه و ۶ ثانیه عرض شمالی قرار گرفته است (سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گیلان، ۱۳۷۹: ۷).

بخش کرگانرود دارای ۴۶۳/۷ کیلومتر مربع مساحت است و از دو دهستان با ۴۹ نقطه روستایی تشکیل شده است. این بخش از طرف شمال به دهستان حویق، از طرف جنوب به دهستان جوکندان و بخش مرکزی تالش، از طرف شرق به دریای خزر و از طرف غرب به استان اردبیل محدود می شود (مرکز آمار ایران، ۱۳۸۵). با توجه به موقعیت مکانی بخش کرگانرود که از شرق به دریای خزر و از غرب به کوههای تالش منتهی می شود، و همچنین نزدیکی این دو پدیده جغرافیایی نسبت به هم و وجود قلعه تاریخی و باستانی صلصال، امام زاده (بقعه) شاه میلرزان و آداب و رسوم محلی، این ناحیه از جاذبه‌های طبیعی، فرهنگی و تاریخی مناسبی برای توسعه گردشگری برخوردار است.

کشورهای کمتر توسعه یافته دسترسی به منابع قابل حصول اندک و نیروی کار غیرماهر و ارزان زیاد است، در نتیجه، گردشگری می تواند به عنوان هدف اصلی توسعه محسوب گردد (Aslinan, 2005, 43). (هرمان Herman اشاره می کند که در بسیاری از جوامع مدیترانه ای داشتن دو شغل برای افراد، یکی در بخش کشاورزی و دیگری در بخش گردشگری، امری متداول است. بررسی های او در کامبریلز مشخص می کند که به دلیل سودآوری، تعداد اندکی از زارعان، کشاورزی را به طور کامل ترک کرده اند. بنابراین، اکثر آنها ترجیح می دهند به جای تبدیل به کارگران کارمزدی یا حقوق بگیر در نقش خود به عنوان کشاورزان مستقل باقی بمانند (Herman, 1981: 475). آنچه مسلم است، این که از نظر موافقان و مخالفان توسعه، گردشگری روستایی به طور فزاینده ای به صورت یک نوشدارو افزایش دهنده توان اقتصادی، بالا برنده قابلیت زیست در نواحی دور افتاده، محرک تجدید حیات سکونتگاهها و نیز بهبود دهنده شرایط زندگی جوامع روستایی محسوب می گردد (Briedenham, 2004: 1, 2).

جدول ۱- تقسیمات سیاسی بخش کرگانرود به تفکیک دهستان، ۱۳۸۳

دهستان	وسعت (کیلومتر مربع)	مرکز دهستان
لیسار	۲۵۷/۲۴	لیسار
خطبه سرا	۲۰۶/۴۳	خطبه سرا

منبع: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گیلان، نقشه آبادیهای استان گیلان، ۱۳۸۳.

در بخش کرگانرود ۴۹ روستا وجود دارد، از این تعداد ۲۷ روستا در دهستان لیسار و ۲۲ روستای دیگر در دهستان خطبه سرا مستقر می‌باشند.

شکل ۱- موقعیت جغرافیایی بخش کرگانرود

یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی تحقیق

پدیده‌ها از نظر فرهنگی و اقتصادی جزو سرمایه‌های ملی و انحصاری محسوب می‌شوند. ترکیب و مجموعه این جاذبه‌ها، بنا بر برنامه‌ای

سنجیده و پویا، عامل مؤثری در ایجاد کشش، رشد و گسترش جهانگردی به شمار می‌آیند (مطیعی لنگرودی، ۱۳۷۹: ۳۳۱). لذا شناخت این پدیده‌ها و کسب داده‌های مورد نیاز در خصوص آنها برای هر پژوهشی ضروری است.

جدول ۲- نقش جاذبه‌ها در انگیزه مسافرت گردشگران به ناحیه، ۱۳۸۷

رتبه	میانگین امتیاز(ارزش) گویه‌ها	فراوانی					جاذبه‌ها
		بسیار زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	
		۵	۴	۳	۲	۱	
۲	۳/۷	۶	۴۸	۱۳	-	۳	آب وهوای مناسب
۱	۴/۳	۲۸	۴۰	۲	-	-	چشم انداز و مناظر زیبا
۱	۴/۳	۲۸	۴۰	۲	-	-	کو هستانهای پوشیده از جنگل
۱	۴/۳	۲۸	۴۰	۲	-	-	سواحل
۲	۳/۷	۶	۲۶	۲۷	۱۷	۴	بناهای تاریخی باستانی
۳	۱/۹	۳	۴	۴	۱۸	۴۹	بازی‌های محلی
۴	۱/۳	-	-	۳	۶	۶۸	غذاهای محلی
۴	۱/۳	-	-	۳	۶	۶۲	صنایع دستی

منبع: محاسبات انجام شده بر روی اطلاعات مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۸۷.

ولی جاذبه‌های تاریخی نسبت به دیگر جاذبه‌های فرهنگی و اجتماعی رتبه اول را به خود اختصاص داده‌اند و بخش کرگانرود برای توسعه گردشگری از این جاذبه‌ها برخوردار است. میانگین امتیاز داده شده گردشگران به جاذبه‌های بازی‌های محلی، غذاهای محلی و صنایع دستی به ترتیب ۱/۹، ۱/۳ و ۱/۳ به دست آمد، و در رتبه‌های پایین تری قرار گرفتند. در واقع، این جاذبه‌ها برای جذب گردشگر در این منطقه به عنوان توان بالفعل مطرح نیست و لازم است برای معرفی و شناسایی جاذبه‌های تاریخی و به ویژه در مورد به فعل در آوردن جاذبه‌های صنایع دستی، غذاها و بازی‌های محلی اقدامات اساسی صورت گیرد.

با توجه به جدول ۲، در مورد نقش جاذبه‌های طبیعی در انگیزه مسافرت گردشگران به بخش کرگانرود، جاذبه‌های چشم اندازهای زیبا، کوههای پوشیده از جنگل و سواحل دریا، هر سه مورد با میانگین امتیاز ۴/۳ رتبه اول و آب وهوای مناسب با میانگین امتیاز ۳/۷ رتبه دوم را کسب کردند و با توجه به این نتایج می توان این گونه بیان کرد که از نظر جاذبه‌های طبیعی، روستاهای بخش کرگانرود از توان گردشگری قوی برخوردارند.

جاذبه بناهای تاریخی با میانگین امتیاز ۳/۷ در رتبه دوم قرار دارند، و در نتیجه، این جاذبه‌ها نقش کمتری نسبت به جاذبه‌های طبیعی در جذب گردشگر دارند،

جدول ۳- شرایط گویه‌ها در خصوص امکان توسعه گردشگری در منطقه بر اساس پرسشنامه گردشگران، ۱۳۸۷

میانگین امتیاز(ارزش) گویه‌ها	فراوانی					گویه‌ها
	بسیار زیاد ۵	زیاد ۴	تاحدودی ۳	کم ۲	خیلی کم ۱	
۴	۱۵	۴۳	۷	۱	۴	تمایل مسافرت گردشگران به این منطقه
۴	۵	۴۹	۱۳	۳	-	تمایل به اقامت
۴/۲	۲۴	۴۰	۵	۱	-	عدم اختلاف فرهنگ بین گردشگران و مردم بومی در زمینه توسعه گردشگری
۴	۱۱	۳۶	۱۷	۵	۱	امنیت موجود در منطقه
۴	۱۵	۴۳	۱۰	۵	۱	میزان رضایت از مردم بومی

منبع: محاسبات انجام شده بر روی اطلاعات مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۸۷.

باتوجه به میانگین امتیاز (ارزش) گویه‌هایی که در جدول ۳ آمده است، این گویه‌ها از امتیاز بیشتری برخورداراند و بخش کرگانرود در رابطه با توسعه گردشگری در این زمینه‌ها با چالش روبه رو نیست.

جدول ۴- شرایط و امکانات موجود در خصوص گردشگری در منطقه بر اساس پرسشنامه گردشگران، ۱۳۸۷

میانگین امتیاز(ارزش) گویه‌ها	فراوانی					گویه‌ها
	بسیار زیاد ۵	زیاد ۴	تاحدودی ۳	کم ۲	خیلی کم ۱	
۲	-	۶	۲۰	۲۶	۱۸	اطلاع رسانی
۲	-	-	۱۳	۲۵	۳۲	اطلاع از وجود جاذبه خاص
۴	۱۵	۴۳	۷	۱	۴	تمایل مسافرت گردشگران به این منطقه
۴	۵	۴۹	۱۳	-	-	تمایل به اقامت
۴/۲	۲۴	۴۰	۵	۱	-	عدم اختلاف فرهنگی بین گردشگران و مردم بومی در زمینه توسعه گردشگری
۴	۱۱	۳۶	۱۷	۵	۱	امنیت موجود در منطقه
۴	۳	۵۰	۱۷	-	-	سهولت تهیه لوازم
۴	۱۵	۴۳	۱۰	۵	۱	میزان رضایت از مردم بومی
۱/۵	-	-	۸	۳۰	۳۲	برخورداری از سرویس بهداشتی مناسب
۴	۸	۴۱	۱۷	۴	-	استقبال از محصولات کشاورزی
۱/۲	-	-	۳	۵	۶۲	رواج بودن اجاره دادن اتاق و ویلا به گردشگران
۳	۶	۲۶	۲۰	۱۱	۷	میزان برخورداری بخش از گردشگران
۳	۵	۲۵	۲۱	۱۲	۷	سهولت دسترسی به روستاهای بخش
۱/۴	-	۱	۵	۱۵	۴۹	برخورداری از امکانات اقامتی
۱/۳	-	۲	۵	۱۱	۵۲	برخورداری از امکانات تفریحی و ورزشی

منبع: محاسبات انجام شده بر روی اطلاعات مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۸۷.

بهداشتی منطقه برای توسعه گردشگری متوسط به پایین به دست آمده است و منطقه از لحاظ این امکانات به توجه خاصی نیاز دارد. با توجه به میانگین امتیاز موارد دیگر که در جدول ۴ آمده است، این موارد از شرایط مطلوبتری برخوردارند.

در جدول ۴، میانگین امتیاز پاسخ گردشگران، به گویه‌های تبلیغات و اطلاع رسانی در مورد جاذبه‌ها، رواج بودن اجاره دادن اتاق و ویلا به گردشگران از سوی اهالی، بهره‌مندی از امکانات اقامتی، بهره‌مندی از امکانات تفریحی و ورزشی، وضعیت سرویس

جدول ۵- نحوه اقامت گردشگران در ناحیه، ۱۳۸۷

ردیف	نحوه اقامت	درصد
۱	اتاق اجاره ای	۳/۳
۲	خانه دوستان	۲۴/۶
۳	چادر شخصی	۶۴
۴	خانه شخصی	۸/۱
۵	جمع	۱۰۰

منبع: محاسبات انجام شده بر روی اطلاعات مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۸۷.

برای اقامت با کمترین هزینه از چادر شخصی استفاده می‌کنند.

نوع شناخت از جاذبه‌های منطقه، با گزینه‌های: از طریق رسانه‌های گروهی، بروشور، دوستان و آشنایان و به صورت گذری و اتفاقی در جدول مشخص شده است.

با توجه به مطالب جدول ۵، برابر ۳/۳ درصد از گردشگران در اتاق اجاره ای، ۲۴/۶ درصد در خانه دوستان، ۶۴ درصد در چادر شخصی و ۸/۱ درصد در خانه شخصی اقامت داشتند. می‌توان گفت که بیشتر گردشگران به دلیل نبود امکانات اقامتی در منطقه،

جدول ۶- نحوه شناخت گردشگران از جاذبه‌های گردشگری منطقه، ۱۳۸۷

ردیف	نوع شناخت	درصد
۱	از طریق رسانه‌های گروهی	۲/۹
۲	از طریق بروشور	۱۱
۳	از طریق دوستان و آشنایان	۳۷/۱
۴	به صورت گذری و اتفاقی	۴۹
۵	جمع	۱۰۰

منبع: محاسبات انجام شده بر روی اطلاعات مستخرج از پرسشنامه، ۱۳۸۷.

۳۷/۱ درصد از طریق دوستان و آشنایان و ۴۹ درصد به صورت گذری و اتفاقی از منطقه و جاذبه‌های آن

بر اساس جدول ۶، برابر ۲/۹ درصد گردشگران از طریق رسانه‌های گروهی، ۱۱ درصد از طریق بروشور،

شناخت پیدا کرده‌اند. این مطلب نشان دهنده فقدان تبلیغات منسجم و برنامه ریزی شده در زمینه جاذبه‌های گردشگری ناحیه است و برای رونق گردشگری در یک مکان، تبلیغات یکی از ارکان اصلی محسوب می‌شود و باید برای توسعه گردشگری در بخش کرگانرود به این امر مهم، توجه خاصی شود.

یافته‌های استنباطی

بررسی امکانات زیر ساختی برای دسترسی آسان به نواحی روستایی و دور افتاده (حمل و نقل و نحوه دسترسی به منطقه) و تسهیلات اقامتی و پذیرایی موجود در منطقه در فرایند برنامه ریزی گردشگری مورد توجه قرار می‌گیرد (قادری، ۱۳۸۳: ۴۵). اگر مقصد گردشگری، فاقد جاذبه‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی باشد، ایجاد تقاضا برای آن دشوار است. از محورهای اساسی برای جذب گردشگر در یک ناحیه، استفاده از پتانسیل‌های طبیعی، تاریخی و فرهنگی را می‌توان عنوان کرد و سپس با ایجاد امکانات و تسهیلات جانبی موجبات رونق و توسعه آن را فراهم ساخت. در گردشگری پایدار، پایداری اجتماعی و فرهنگی با توجه به هویت اجتماعی و سرمایه اجتماعی و توجه به فرهنگ جامعه و امتیازات آن و توجه به تقویت انسجام اجتماعی و عزت نفس که به ساکنان اجازه خواهد داد تا زندگی خودشان را کنترل کنند، دلالت دارد (Chol, 2003: 33). شرایط طبیعی، مرفولوژیک و اقلیمی همراه با ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی محیط روستا، اشکال گوناگون و متنوعی از روستاها را به وجود می‌آورند

که هر کدام به لحاظ فیزیکی، تیپ معماری، نوع مسکن، الگوی سکونت، نوع معیشت، آداب و رسوم و سنت‌ها از یکدیگر متمایز می‌شوند. این وجوه تمایز و وجوه مختلف روستاها خود خالق جاذبه‌هایی است که گردشگران روستایی را به بازدید از این مناطق، علاقه مند و آن‌ها را هرازگاهی به مسافرت به این مناطق وا می‌دارد (رضوانی، ۱۳۷۴: ۱۰۵). آب و هوای مطبوع یا منطقه آسایش انسانی را مجموعه شرایطی در نظر می‌گیرند که از نظر حرارتی حداقل برای ۸۰ درصد از افراد مناسب باشد (توریست کنسولت، ۱۳۵۱، ۵۶). شرایطی که در منطقه مورد مطالعه وجود دارد:

فرضیه اول: بین جاذبه‌های موجود در ناحیه روستایی بخش کرگانرود و توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

برای بررسی فرضیه اول، دو فرضیه فرعی دیگر از آن طرح گردید که عبارتند از:

- بین جاذبه‌های طبیعی موجود در ناحیه روستایی بخش کرگانرود و توسعه گردشگری رابطه معنادار وجود دارد.

- بین جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی موجود در ناحیه روستایی بخش کرگانرود و توسعه گردشگری رابطه معنادار وجود دارد.

باتوجه به سطوح سنجش و نوع فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

فرضیه فرعی اول: بین جاذبه‌های طبیعی موجود در ناحیه روستایی بخش کرگانرود و توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

اختلاف فرهنگ بین گردشگران و مردم بومی برای توسعه گردشگری به عنوان متغیرهای شاخص توسعه گردشگری (وجود زمینه توسعه گردشگری) در نظر گرفته شده است.

میزان تأثیر جاذبه‌های طبیعی (آب و هوای مناسب، مناظر زیبا، کوهستان‌های پوشیده از جنگل و سواحل) در انگیزه مسافرت گردشگران به منطقه برای سنجش فرضیه استفاده شد. از مؤلفه‌های تمایل به اقامت بیش از یک روز، تمایل به مسافرت به منطقه و مانع نبودن

جدول ۷- ضریب همبستگی بین متغیرهای جاذبه‌های طبیعی و امکان توسعه گردشگری، ۱۳۸۷

عنوان متغیر	عنوان ضریب	توسعه گردشگری
جاذبه‌های طبیعی	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۴۵۷** ۰/۰۰۰

** رابطه در سطح ۹۹ درصد

گردشگری هستند و در جذب گردشگران نقش بسیار دارند. این ناحیه می‌تواند به عنوان منطقه گردشگری مورد توجه قرارگیرد. فرضیه فرعی دوم: بین جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی موجود در ناحیه روستایی بخش اگرانرود و توسعه گردشگری رابطه معناداری وجود دارد.

با توجه به جدول ۷ و نتیجه آزمون فرضیه که سطح معناداری محاسبه شده آن برابر با $\text{sig} = ۰/۰۰۰$ و از سطح معناداری $a = ۰/۰۵$ کمتر است، فرضیه با سطح ۹۹ درصد رابطه معناداری تأیید می‌شود و نشان دهنده این نکته است که نواحی روستایی بخش کرگانرود دارای پتانسیل جاذبه‌های طبیعی برای توسعه

جدول ۸- ضریب همبستگی بین متغیرهای جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی و امکان توسعه گردشگری، ۱۳۸۷

عنوان متغیر	عنوان ضریب	توسعه گردشگری
جاذبه‌های یادمانهای تاریخی و باستانی موجود در منطقه	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۳۹۰** ۰/۰۰۱
غذاهای محلی به عنوان جاذبه مؤثر	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	-۰/۰۴۰ ۰/۷۴۵
بازی‌های محلی به عنوان جاذبه مؤثر	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	-۰/۰۲۶ ۰/۸۳۰
صنایع دستی به عنوان جاذبه مؤثر	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۰۱۴ ۰/۹۱۰

** رابطه در سطح ۹۹ درصد

کرگانرود و امکان توسعه گردشگری رابطه معنادار وجود دارد.

برای سنجش این فرضیه، از گویه‌های بهره مندی منطقه از رستوران (پذیرایی)، بهره مندی از امکانات اقامتی، وجود تبلیغات برای جاذبه‌ها و امکانات تفریحی و ورزشی، بهره مندی از سرویس بهداشتی مناسب و سهولت تهیه لوازم و مایحتاج در سفر توسط گردشگران استفاده شده است.

باتوجه به جدول ۸، از دیدگاه گردشگران، بین جاذبه یادمانهای تاریخی و باستانی موجود در منطقه، و امکان توسعه گردشگری در روستاهای بخش کرگانرود رابطه معناداری وجود دارد. بین جاذبه‌های موجود، نظیر: غذاها، بازیهای محلی و صنایع دستی و امکان توسعه گردشگری در منطقه رابطه معناداری وجود ندارد و این جاذبه‌ها در انگیزه مسافرت گردشگران به منطقه نقش چندانی ندارند.

- فرضیه دوم: بین امکانات موجود (درمانی، پذیرایی، اقامتی، تفریحی و ورزشی) در بخش

جدول ۹- رابطه گویه‌های امکانات موجود با توسعه گردشگری

عنوان متغیر	عنوان ضریب	توسعه گردشگری
بهره مندی از رستوران (پذیرایی)	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۷۰۰*** ۰/۰۰۰
بهره مندی از امکانات اقامتی	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۱۰۲ ۰/۴۰۰
سهولت تهیه لوازم مایحتاج گردشگران	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۸۰۵*** ۰/۰۰۰
وجود تبلیغات برای جاذبه‌ها	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۰۱۷۲ ۰/۱۵۵
امکانات تفریحی و ورزشی	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۰۴۵ ۰/۷۱۲
بهره مندی از سرویس بهداشتی مناسب	Pearson correlation Sig. (2-tailed)	۰/۱۰۲ ۰/۴۰۰

**رابطه در سطح ۹۹ درصد

***همان متغیرهای شاخص توسعه گردشگری مربوط به فرضیه اول از دیدگاه گردشگران به کار گرفته می شود

مندی از رستوران (پذیرایی)، سهولت تهیه لوازم مایحتاج گردشگران در منطقه، با توسعه گردشگری (وجود زمینه توسعه گردشگری) رابطه معناداری وجود دارد و این نشان دهنده وجود یا دسترسی به

با توجه به سطح معناداری بین متغیرهای امکانات موجود و امکان توسعه گردشگری در بخش کرگانرود، که در جدول ۹، نشان داده شده است، ملاحظه می شود که بین امکانات موجود، نظیر: بهره

فرضیه سوم: بین میزان پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی و امکان توسعه گردشگری در بخش کرگانرود رابطه معنادار وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه از پرسشنامه گردشگران، از متغیرهایی که بیانگر میزان پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی هستند، نظیر گویه‌های: میزان رضایت از برخورد مردم بومی با گردشگران و میزان امنیت و عدم اختلاف فرهنگ بین مردم بومی و گردشگران در زمینه توسعه گردشگری استفاده شده است و متغیرهای تمایل به اقامت بیش از یک روز و تمایل به مسافرت به این ناحیه، به عنوان شاخص توسعه گردشگری در نظر گرفته شده است.

این قبیل امکانات در بخش کرگانرود است و می توان بیان کرد که در این گونه موارد، محدودیت و مشکلات جدی برای توسعه گردشگری در بخش کرگانرود وجود ندارد، ولی بین امکانات موجود اقامتی، تفریحی و ورزشی، بهره مندی از سرویس بهداشتی مناسب و تبلیغات برای جاذبه‌ها و دیگر امکانات در منطقه، با توسعه گردشگری رابطه معنا داری وجود ندارد و بخش کرگانرود برای توسعه گردشگری در این زمینه‌ها با مشکلات جدی روبه رو است. لازم است برای رفع این قبیل محدودیت‌ها و موانع، اقدامات و تصمیمات اساسی از طرف مسؤولان و متولیان منطقه اتخاذ شود.

جدول ۱۰، رابطه متغیر پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی با امکان توسعه گردشگری

عنوان متغیر	عنوان ضریب	توسعه گردشگری
پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی	Pearson correlation Sig. (2-tahled)	۰/۰۰۰۷۱۹ ۰/۰۰۰

** رابطه در سطح ۹۹ درصد

در جدول ۱۰، با توجه به رابطه معنادار گویه‌های مربوطه، که رابطه معنا داری محاسبه شده بین آنها برابر با $\text{Sig}=0/000$ است و نسبت به سطح $a=0/05$ کوچکتر است، فرضیه تأیید می گردد و از لحاظ زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی موجود در منطقه با توسعه گردشگری مشکلات و موانعی وجود ندارد، و با این شرایط امکان توسعه گردشگری در بخش کرگانرود امکان پذیر است.

نتایج و پیشنهادها

نتایج پژوهش نشان می دهد که از نظر گردشگران، این ناحیه از جاذبه‌های طبیعی (آب و هوای مطبوع، سواحل، کوهستانهای پوشیده از جنگل، چشم انداز و مناظر زیبا) و یادمانهای تاریخی بهره مند است که توسعه گردشگری را میسر می سازند. همچنین در زمینه پذیرش گردشگران از سوی مردم بومی مانعی برای توسعه گردشگری وجود ندارد، ولی در رابطه با

جمعیت روستایی و محلی فراهم سازد، که خود در توسعه روستایی کار ساز است.

منابع

بیک محمدی، حسن، (۱۳۷۹)، نگرش نو بر آثار اقتصادی توسعه جهانگردی «با نگاه به ایران، اطلاعات سیاسی - اقتصادی، شماره ۱۵۸ - ۱۵۷.

جمعه پور، محمود، (۱۳۷۸)، فرآیند توسعه پایدار و نقش مشارکت در مدیریت و بهره‌برداری بهینه از منابع طبیعی، مجموعه مقالات همایش منابع طبیعی، مشارکت و توسعه، سازمان جنگلها و مراتع کشور، تهران.

جوان، جعفر و سقایی، مهدی، (۱۳۸۳)، نقش گردشگری روستایی در توسعه منطقه‌ای - با تأکید بر مدیریت روستایی، فصلنامه جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، شماره دوم.

رضوانی، علی اصغر، (۱۳۸۰)، اکوتوریسم و نقش آن در حفاظت محیط زیست، اطلاعات سیاسی - اقتصادی، شماره ۱۷۴ - ۱۷۳.

رضوانی، علی اصغر، (۱۳۷۴)، جغرافیا و صنعت توریسم، چاپ دوم، انتشارات دانشگاه پیام نور.

رضوانی، علی اصغر، (۱۳۸۰)، روابط متقابل شهر و روستا با تأکید بر ایران، انتشارات دانشگاه پیام نور
زاهدی، شمس السادات، (۱۳۷۷)، در تحلیلی بر تبلیغات توسعه جهانگردی، فصلنامه مطالعات جهانگردی، دانشکده حسابداری و مدیریت دانشگاه علامه طباطبائی.

جاذبه‌های فرهنگی - اجتماعی (بازیها، غذاهای محلی و صنایع دستی) این جاذبه‌ها با شرایط فعلی نقشی در توسعه گردشگری منطقه نمی‌توانند داشته باشند و بخش کرگانرود از لحاظ امکانات موجود اقامتی، تفریحی و ورزشی، بهره‌مندی از سرویس بهداشتی مناسب و تبلیغات برای جاذبه‌ها با محدودیت‌هایی روبه‌رو است، بنابراین، برای توسعه گردشگری لازم است امکانات رفاهی و تفریحی در حد مطلوب در منطقه مهیا شود.

از آنجایی که سواحل در روستاهای ساحلی در انحصار بخش و سازمان خاصی نیست و چنین مشکلاتی در روستاهای کوهپایه‌ای نیز وجود ندارد، با اتخاذ تدابیر و اندیشه خاص می‌توان توسعه گردشگری را در هر دو تیپ از روستاها در پیش گرفت، بویژه اینکه در فصل تابستان که نواحی ساحلی به لحاظ وجود رطوبت و گرمای زیاد، تا حدودی برای استراحت شبانه نامناسب هستند، روستاهای نواحی کوهستانی به دلیل خنکی هوا و کمی رطوبت، مکان مناسبی را برای گذران اوقات فراغت و استراحت به خود اختصاص می‌دهند که نیازمند ایجاد راههای مناسب و امکانات اقامتی هستند، این مورد را می‌توان بویژه در ییلاق سوباتان و روستای کوهستانی قلعه بین یوردی مشاهده کرد. انجام موارد مطرح شده می‌تواند در کاهش مشکلات موجود در منطقه مورد مطالعه برای توسعه گردشگری روستایی کارساز باشند و زمینه مناسبی را برای ایجاد مشاغل و درآمد برای

مطیعی لنگرودی، سید حسن، (۱۳۷۵)، اهداف جهانگردی در استان خراسان، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، شماره ۴۱.

مطیعی لنگرودی، سید حسن، (۱۳۸۲)، برنامه ریزی روستایی با تأکید بر ایران، چاپ اول، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.

مهدی‌زاده، جواد، (۱۳۷۹)، توسعه گردشگری از دیدگاه برنامه ریزی شهری و منطقه ای، انتشارات سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، شماره ۱۵.

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گیلان، (۷۸-۷۹)، اطلاعات جغرافیایی - منطقه ای استان گیلان، و اطلاعات کشاورزی آبادی‌های استان گیلان، واحد GIS، جلد ۲.

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان گیلان، (۱۳۸۳)، نقشه آبادیهای استان گیلان.

شارپلی، ریچارد جولیا، (۱۳۸۰)، گردشگری روستایی، ترجمه رحمت الله منشی زاده و فاطمه نصیری، انتشارات منشی.

طیب، علی، (۱۳۷۹)، جایگاه ملاحظات فرهنگی در برنامه ریزی علمی برای توسعه گردشگری، اطلاعات سیاسی - اقتصادی، شماره ۱۵۷ - ۱۵۸.

قادری، زاهد، (۱۳۸۳)، اصول برنامه ریزی توسعه پایدار گردشگری روستایی، چاپ اول، انتشارات سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.

مرکز آمار ایران، سرشماری عمومی نفوس مسکن، شهرستان تالش، (۱۳۸۵).

مشاوران توریست کنسولیت، (۱۳۵۱)، طرح جامع توسعه جهانگردی در ایران، سیاستها، الویتها و تسهیلات موجود، سازمان برنامه و بودجه، تهران.

مطیعی لنگرودی، سیدحسن، (۱۳۷۹)، گردشگری فرهنگی، بستری برای ارتباط ملل و گفتگوی تمدنها، مجموعه مقالات همایش بین المللی رویکرد فرهنگی به جغرافیا، دانشگاه فردوسی مشهد.

Aslihan, A. (2005). contemporary Patterans of Labor Transformation evidence from Turkish Tourism Industry.

Butler Richard; Hall, C. M., & Jenkins Jhon. (1998). Tourism and recreation in rural areas.

Briedenhann, J. & Wickens, E. (2004). Tourism Routes as a Tool for the Economic Development of Rural Areas-Vibrant hope or Impossible Dream? Tourism Management; Available on the [www.Elsever. Com/ locate/ Tourman](http://www.Elsever.Com/locate/Tourman).

Chol, Hwan- Suk. (2003). Measurement of sustainable development progress for managing community tourism, Adissertation submitted the office of graduate studies of Texas A&M university; for the degree of doctor of Philosophy.

Djekic, S. (2007). Some Structures and Principles of Sustainable Rural Tourism; Available on [ceol. com/ asp/ getdocument. asp? logid= 5& id288 aabe-4192-43b1-9627-...](http://ceol.com/asp/getdocument.aspx?logid=5&id288aabe-4192-43b1-9627-...)

Yolanda M.Leon. (2004). Community Impacts of coastal Tourism in The Dominican Republic.

Sharpley, Richard. (2002). Rural tourism and the challenge of tourism diversification:the case of Cyprus;Tourism Management 23.

Tourism development in rural areas of karganrud based on tourists opinions

S. H. Motiee Langrudi. M. Nosrati

Received: 2 June 2009 / Accepted: 19 October 2010, 17-19 P

Extended Abstract

1- Introduction

The development of tourism in rural areas brings more job opportunities, higher income and also decreasing poverty as well as its cultural and ecological advantages.

Never the less, weakness of efficient planning is a problem to develop tourism.

The purpose of this research is investigation of tourism development in Karganrud rural areas location in Talesh city.

2- Methodology

Methodology of research was based on analytical – descriptive methods using questionnaires needed data have been achieved.

According to the lack of tourism numbers, to questionnaires were completed during spring and summer (peak season of tourism). The data were analyzed by spss software and pearson correlation coefficient and Likert spectrum.

3- Discussion

Whenever the international and national implications prevent tourism development, internal development, especially in undevelopment areas can play a main role in the development. Nowadays, most of the rural areas with attractive environments attract tourism annual holidays.

Dynamism of the economical activities is necessary for the rural economical development. Tourism is one of the fundamental elements for rural development.

It provides the seasonal and part time employment, develops communication networks, electric power and pipe water

---

Author

S. H. Motiee Langrudi. (✉)
Professor of Geography and Rural Planning, University of Tehran,
Tehran, Iran.
email: shmotiee@ut.ac.ir

M. Nosrati.
M. A of Geography and Rural Planning, University of Tehran, Tehran,
Iran.

foundation, etc which are need for tourism activities. The above advantages led to the development of habitable areas of villages. The rural development is challenged by decrease of economical recession and the lowering villager's income, emigration of young population. So the village economy seems to be an important issue. If tourism development is designed perfectly, will extend cultural diversity and rural development.

4- Conclusion

Studied area, in spite of high potential about tourism attractions, does not develop in agricultural and economical aspects.

The results show that there is a meaningful co relation between the natural landscapes attractions, historical places, fundamental facilities, clinics, restaurants, security, affairs and the number of tourists who visited the district, and the possibility of tourism development in the area is affected by the mentioned. At the same time other social and cultural factors don't have any meaningful effects on the number of tourists. There are any culture and social attractions in karganroud district. Managers can consider cultural attractions to develop tourism.

Key words: possibility, tourism planning, rural development, karganroud district.

References

Biek mohamadi, H. (1379). New trends on the economic effects of tourism development on Iran political economic information, No 157-158.

Ghaderi, Zahed. (1383). the basic concepts of the programming of tourism development of rural development, the national organization of manipulations and rural rulers publication, 1st edition, Tehran.

Gilan province, the organization of management and programming(1378-79). geographical information, gilan region, the information of agriculture and villages of gilan province GIS and volume.

Javan, Jafar& saghaee, mahdi. (1383). the role of rural tourism on regional development, the rural management, , the seasonal publications entitled geography and regional development, No 2, Mashad Ferdowsi university.

Jmehpor, Mahmood. (1378). stable development, the role of co- operation in management and utilization of natural resources the essays collection in natural resources seminar, development and co- operation, national jungles and pastures organization, Tehran.

Mahdizadeh Javad. (1379). tourism development, by considering the urban and regional programming, the manipulation and rural rulers publication, No 15, Tehran.

Motiee langrudi, seyed Hassan. (1379). cultural tourism, a way of nation relation and civilizations talk, the essays of international culture and geography seminar, Mashad Ferdowsi University.

Motiee, langrudi seyed Hassan. (1375). the goals of tourism in Khorasan province geographical researches seasonal publications, No 41, Razvi Ghodse Astane publication .

Motiee langrudi, seyed Hassan. (1382). rural programming in Iran, 1st edition Jahad Daneshgahi publication, Mashhad.

Rezvani, Ali Asghar. (1380). ecotourism and its role in Bio- environment protection economical and political information, No 173-174.

Rezvani, Ali Asghar. (1374). Geography and tourism industry, P.N.U

Publication, second edition, Tehran.

Rezvani, Ali Asghar. (1380). city and village interactions in Iran P.N.U publication, 4st edition, theran.

- Sharply, Richard, Jullia. (1380). rural tourism, translated by Rahmatulla, Manshizadeh, Fatem Nasiri, Monshi publication, 1st edition, Tehran.
- Tayeb, A. (1379). cultural issues and the programming of tourism development political and economical information, No, 157-158.
- The center of statistics. (1385). Iran the general census of population and housing the city of Talesh.
- Tourist consulate advisors, 1351, the general plan of development of tourism in Iran, the policies, priorities and facilities the budget and program organization Tehran.
- The gilán organization of management and programming. (1383). the map of Gilan province villages and towns.
- Aslihan Aykac. (2005). contemporary patterns of labor transformation evidence from Turkish tourism industry.
- Butler Richard; Hall,C.Michael,&, Jenkins Jhon; 1998, tourism and recreation in rural areas.
- Briedenhann, J and Wickens. E. (2004). Tourism Routes as a Tool for the Economic Development of Rural Areas- Vibrant hope or Impossible Dream. Tourism management; available on the www.elsevier.com/locate/touristman
- Chol, Hwan- Suk; (2003). measurement of sustainable development progress for managing community tourism, admission submitted the office of graduate studies of Texas A & M university; for the degree of doctor of philosophy.
- Yolanda M.Leon; (2004). community impacts of coastal tourism in The Dominican republic.
- Djekic, Snezana. (2007). Some structures and principles of sustainable rural tourism; available on Ceeol. Com / aspx/ get document.aspx? Logid = 5& id288 aaebe-4192-43b1-9627.
- Sharpley,Richard; (2002). Rural tourism and the challenge of tourism diversification: the case of Cyprus; tourism Management 23.

